

Правовий бюлетень Данської ради у справах біженців (DRC) | Випуск 77: 9 Березня – 19 Березня 2022

1. Президент запровадив безвізовий режим для працівників гуманітарних організацій

14 березня 2022 року Президент підписав [Указ № 132/2022](#) щодо запровадження безвізового режиму для працівників міжнародних медичних та гуманітарних організацій, фондів, програм та інших організацій, які прибувають в Україну на запрошення Кабінету Міністрів для надання гуманітарної допомоги. Буквальне трактування Указу вказує на те, що передумовою для в'їзду в Україну з метою гуманітарної роботи є саме запрошення Кабінету Міністрів. Указ не вказує на конкретну процедуру щодо отримання такого запрошення. Указ не застосовується до громадян держави-агресора¹.

2. Парламент погодив широкомасштабне звільнення від податків, у тому числі – для благодійної допомоги

15 березня 2022 року Парламент прийняв [Закон № 2120-IX](#), яким буде звільнено від оподаткування широке коло осіб та який запроваджує послаблення для благодійних організацій, отримувачів благодійної допомоги, фізичних осіб-підприємців, а також малого та середнього бізнесу. Основними положеннями Закону, які будуть діяти протягом воєнного стану, є наступні:

- Благодійна допомога надана фізичним особам, які проживають на територіях, де ведуться бойові дії, або ж виїхали звідти, звільняється від податку на доходи фізичних осіб (Див. [Розпорядження № 204-р](#) від 6 березня 2022 року та [Розпорядження 213-р](#) від 11 березня 2022 року щодо територій, на яких ведуться бойові дії);
- Податкову знижку на доходи осіб на пожертвування неприбутковим організаціям збільшено до 16% (замість 4%);
- Операції з фізичної передачі пального як гуманітарної допомоги не оподатковуються (Див. [Правовий Бюлетень Данської Ради Випуск 76](#) щодо інформації про пальне як гуманітарної допомоги);
- Земельні та екологічні податки скасовано для територій, на яких ведуться бойові дії;

¹ Термін, що тут використано, походить із Указу № 132/2022

- Товари, знищені внаслідок бойових дій або передані на потреби оборони звільняються від податку на додану вартість;
- Податок на додану вартість для пального знижено з 20% до 7%;
- Фізичні особи-підприємці III групи з обсягом доходу до 10 мільярдів гривень платитимуть лише 2% єдиного податку замість 5%;
- Фізичні особи-підприємці звільнені від сплати єдиного податку протягом воєнного стану;
- Фізичні особи-підприємці мають право на сплачувати єдиний соціальний внесок протягом дії воєнного стану та 12 місяців після нього.

3. Кабінет Міністрів розширив можливості щодо реєстрації ВПО та спростив процедуру отримання довідки ВПО

13 березня 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову № 269](#) щодо розширення кола осіб, які можуть бути зареєстровані як внутрішньо переміщені особи та спрощення процедури для отримання довідки внутрішньо переміщено особи. За цією постановою, особи, які перемістилися з територій, на яких ведуться бойові дії, можуть бути зареєстровані як внутрішньо переміщені особи. Такі особи можуть отримати довідку внутрішньо переміщено особи через спрощену процедуру із застосуванням додатку «Дія», через Центри надання адміністративних послуг (ЦНАП) та у виконавчих органах сільських, селищних чи міських рад.

4. Кабінет Міністрів створив Координаційний штаб з питань захисту прав дитини в умовах воєнного стану

17 березня 2022 року Кабінет Міністрів ухвалив [Постанову № 302](#) щодо створення Координаційного штабу з питань захисту прав дитини в умовах воєнного стану. Співголовами цього Штабу є Міністр соціальної політики та уповноважений Президента з прав дитини та дитячої реабілітації. На Штаб покладено наступні завдання:

- Координація дій щодо евакуації дітей, зокрема, - вразливих категорій (дітей-сиріт, дітей з інвалідністю) та створення безпечних умов для них;
- Координація дій із центральними та місцевими органами влади щодо розміщення та задоволення потреб евакуйованих дітей;
- Контроль щодо проведення консульського обліку евакуйованих дітей за кордоном ;
- Моніторинг соціальних стандартів для евакуйованих дітей;
- Вирішення проблемних питань прав дитини в умовах воєнного стану.

5. Кабінет Міністрів уповноважив Укрпошту доставляти гуманітарну допомогу та ліки

17 березня 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову № 305](#), якою національній поштової компанії Укрпошта надаються завдання щодо доставки гуманітарної допомоги, ліків, пенсій та соціальних виплат протягом дії воєнного стану. Цю Постанову прийнято з метою недопущення соціальної та продовольчої кризи. Новими завданнями, покладеними на Укрпошту, є:

- Доставка пенсій та грошової допомоги особам, які мають право на їх отримання (за наявності технічної можливості);
- Доставка ліків та гуманітарної допомоги;
- Безоплатне перевезення майна підприємств, установ чи організацій, визначених переліком Міністерства економіки.

Укрпошта також має право на позачерговий проїзд через блок-пости та заправку на автозаправних станціях.

6. Парламент звільнив від військової служби деякі категорії осіб, які доглядають за іншими особами

15 березня 2022 року Парламент прийняв [Закон № 2122-IX](#), яким звільняються деякі категорії осіб від військової служби, а саме:

- Особи, які виховують дитину з інвалідністю;
- Особи, які доглядають за хворою дружиною/чоловіком, дитиною до 18 років, своїми батьками чи батьками чоловіка/дружини (якщо це підтверджується медичною документацією);
- Особи, у яких чоловік/дружина – особа з інвалідністю;
- Особи, чиї батьки або батьки чоловіка/дружини є особами з інвалідністю 1-2 групи;
- Особи, які доглядають за особою з інвалідністю, яка повністю або частково недієздатна;
- Особи, які доглядають за особою з інвалідністю 1-2 групи, яка не є членом родини;
- Особи, які виховують тяжкохвору дитину (перинатальні ураження нервової системи, онкологічні захворювання, цукровий діабет тощо).

7. Парламент продовжив воєнний стан на 30 днів

15 березня 2022 року Парламент прийняв [Закон № 2119-IX](#), яким продовжується дія воєнного стану на території України ще на 30 днів. Воєнний стан буде продовжено з 26 березня 2022 року до 25 квітня 2022 року, якщо не буде продовжено знову. Див. [Спеціальний Випуск Правового Бюлетеня Данської Ради](#) для отримання більшої інформації щодо воєнного стану.

8. Парламент дозволив місцевій владі та військовим адміністраціям направляти бюджетні кошти на гуманітарні цілі

15 березня 2022 року Парламент прийняв [Закон № 2134-ІХ](#) щодо змін до процедури використання субвенцій з Державного Бюджету. Протягом дії воєнного стану місцеві та військові адміністрації можуть самостійно приймати рішення про використання коштів для потреб територіальної оборони та гуманітарних цілей, зокрема, - витрат на продовольство, розміщення осіб, евакуацію тощо.

9. Кабінет Міністрів створив Координаційний штаб з питань поводження з полоненими

11 березня 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову № 257](#), якою створюється Координаційний штаб з питань поводження з полоненими. Головою Штабу є Міністр з питань реінтеграції. До складу Штабу входить велика кількість представників державних органів. Завданнями штабу є наступне:

- Забезпечення імплементації міжнародно-правових зобов'язань України з питань поводження з військовополоненими;
- Координація дій із центральними та місцевими органами влади, Збройними Силами та іншими військовими формуваннями, правоохоронними органами та громадськими організаціями щодо поводження з військовополоненими;
- Вирішення проблемних питань у зв'язку із поводженням з військовополоненими.

10. Кабінет Міністрів погодив надання компенсації місцевим органам на оплату комунальних послуг у зв'язку із розміщенням тимчасово переміщених осіб

11 березня 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову № 261](#), якою дозволив місцевій владі отримувати компенсацію за комунальні послуги з Резервного Фонду. Така компенсація буде надаватися лише установам та організаціям комунальної форми власності, у приміщеннях яких розміщуються тимчасово переміщені особи. Компенсація не є автоматичною – органи місцевого самоврядування мають звернутися за нею до військової адміністрації.

11. Парламент запровадив державні гарантії щодо роботи, зарплат та місця проживання для працівників освіти та здобувачів освіти в умовах воєнного стану

15 березня 2022 року Парламент прийняв [Закон № 2126-ІХ](#), яким запроваджуються гарантії в освітній сфері в умовах воєнного стану. Такими гарантіями є:

- Продовження освітнього процесу у безпечній формі;

- Збереження робочого місця, середньої зарплати, стипендії та інших виплат, встановлених законодавством;
- За необхідності – забезпечення їжею та місцем проживання.

Військово-цивільні та військові адміністрації визначені відповідальними за імплементацію таких гарантій в умовах воєнного стану.

12. Кабінет Міністрів встановив правила перетину кордону для осіб з інвалідністю та дітей в умовах воєнного стану

12 березня 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову № 264](#) щодо встановлення правил перетину кордону для осіб з інвалідністю та дітей в умовах воєнного та надзвичайного стану. Докладніше про правила перетину кордону для дітей, осіб з інвалідністю та осіб, які їх супроводжують, можна дізнатися із Пам'ятки Міністерства соціальної політики за [посиланням](#) (Інформація українською мовою).

13. Парламент визначив поняття «колабораційна діяльність» з державою-агресором та встановив кримінальну відповідальність

14 березня 2022 року Президент підписав два закони [№ 2107-IX](#) та [№ 2035-IX](#), якими визначається поняття «колабораційна діяльність» з державою-агресором² та встановлюється кримінальна відповідальність за це. Наступні діяння визначено як «колабораційна діяльність»:

- Публічне заперечення громадянином України здійснення збройної агресії проти України;
- Підтримка рішень та/або дій держави-агресора;
- Пропаганда та підтримка окупації чи агресії проти України;
- Добровільне зайняття постів у системі судової влади чи правоохоронних органах, які було створено на тимчасово окупованій території;
- Передача матеріальних ресурсів незаконним збройним чи воєнізованим формуванням.

Санкції за такі діяння включають в себе штрафи, заборону займати певні державні пости від 10 до 15 років, ув'язнення, конфіскація майна.

За Законом № 2107-IX, особи, які вчинили злочин проти основ національної безпеки України не можуть брати участь у політичному житті чи служити в армії. Якщо професійна спілка, громадська чи благодійна організація очолюється такою особою, таку організацію буде заборонено.

² Термін, що тут використано, походить із Закону № 2035-IX

14. Парламент прийняв закон про конфіскацію російського майна

10 березня 2022 року Президент підписав [Закон № 2116-IX](#), яким запроваджуються правові основи щодо примусової конфіскації російського майна в Україні за суспільної потреби. Майно Російської Федерації та юридичних осіб, які ведуть свою діяльність в Україні, буде конфісковано. Таке майно включає в себе рухоме та нерухоме майно, фонди, банки, вклади в банках, цінні папери, корпоративні права, інше майно(активи), що знаходиться чи зареєстроване на території України.

Законом підкреслено, що конфіскація здійснюватиметься за мотивів суспільної необхідності, в тому числі – військової необхідності, та буде засновано на принципах законності, прозорості, об'єктивності, відповідності меті, стратегічної важливості та ефективності. Закон також чітко вказує, що конфіскацію буде проведено без компенсації.

Конфіскація буде проводитися на основі рішення Ради Національної Безпеки та Оборони за ініціативою Кабінету Міністрів. Рішення про конфіскацію підписується Президентом. Рішення про конфіскацію, підписане Президентом, може бути скасовано Парламентом протягом шести місяців після припинення дії режиму воєнного стану.

15. Новий закон запроваджує покарання за публікацію та поширення інформації, яка виправдовує агресію проти України

14 березня 2022 року Президент підписав [Закон № 2109-IX](#) щодо заборони виготовлення та поширення інформації, яка пропагує чи виправдовує агресію проти України³. Цей Закон стосується преси та інших засобів масової інформації, а також роботи політичних партій та громадських організацій. Діяльність політичних партій та громадських організацій може бути заборонена судом у разі порушення закону. Санкції також включають в себе штрафи, виправні роботи, арешт та ув'язнення.

³ Термін, що тут використано, походить із Закону № 2109-IX

Цей правовий бюлетень розроблений завдяки фінансовій підтримці у рамках цивільного захисту та гуманітарної допомоги Європейського Союзу, Швейцарії через Швейцарську агенцію розвитку та співробітництва (SDC), а також уряду Великої Британії.

Деякі терміни, що використовуються у цьому документі, взяті із законопроектів або чинного законодавства. Відповідальність за зміст бюлетеня несуть виключно автори, він не обов'язково відображає позицію DRC, Європейського Союзу, урядів Швейцарії чи Великої Британії. Ні DRC, ні ЄС, ні уряди Швейцарії чи Великої Британії не можуть нести за нього відповідальність.